

Snaipperit Normandiassa -44

SI Sihvola

Tarkka-ampuja on termi, mikä luo jokaiselle erilaisia mielikuvia, jos jollekin tulee mieleen Talvisodan Simo Häyhä, niin toiselle mieleen pälkähtää hyvin naamioitunut hahmo aseineen. Oikein koulutettuna ja valittuna tarkka-ampuja on pelottava vastustaja missä olosuhteissa tahansa. Toisessa Maailmansodassa tarkka-ampujat tulivat kaikkien tietoisuuteen, jokainen on varmasti nähnyt kyltin asemasotamme vuosilta, jossa lukee: älä nosta päätä haudassa, tarkka-ampuja vaanii. Saksalaiset kouluttivat käsittääkseni venäläisten ohella perusteellisemmin tarkka-ampujiaan, kuin muut maat ja seuraavaksi paneudumme lyhyesti Normandian taisteluihin, jossa tarkka-ampujilla oli merkittävä osuus saksalaisten puolustuksessa.

D-päivästä alkoi kuukauden kestänyt taistelu Normandiasta, jonka jälkeen saksalaisten puolustus murtui ja saksalaisilla alkoi vetäytyminen Normandiasta. Vetäytyminen tapahtui raivokkaasti taistellen, muttei vähäisimpänä ansioituneet saksalaiset tarkka-ampujat. Tarkka-ampujilla oli tärkeä rooli kylvää kauhua vihollisen joukossa ja eliminoida tärkeitä vihollisia, kuten ali-upseereita, upseereita, tulenjohtajia, radisteja ja taistelulähetettä. Siis luonnollisesti kaikki taistelutoimintaan henkilökohtaisesti vaikuttavat viholliset olivat tärkeitä maaleja.

Tarkka-ampujilla oli suuri moraaliin vaikuttava tekijä vihollisen keskuudessa, kun oli raportoitu yhden amerikkalaisen pataljoonan kärsineen 50 % menetykset tarkka-ampujien toimesta, niin se on huomattavan paljon. Saksalaisten tarkka-ampujien peräänantamattomuus, johti siihen että heistä tuli liittoutuneiden joukossa pelätymimpiä, että vihatuimpia vastustajia ja legendan kasvaessa pelko täytti koko liittoutuneiden etulinjan.

Tarkka-ampujia oli Normandiassa suhteellisen paljon. Englantilaisen 9. jalkaväkiprikaatin vangiksi jäi 17 saksalaista heti maihinnousun alussa ja heistä seitsemän oli tarkka-ampujia. Tämä tietysti johtui paljolti siitä, että tarkka-ampujat jätettiin viivyttämään vihollisen etenemistä.

Caenissa taisteli 12. SS-Hitlerjugend divisioona, jonka miehistö koostui vapaaehtoisista Hitlerjugendin jäsenistä ja upseerit SS-Leibstandarte Adolf Hitler eliitti divisioonasta. Miehistö oli saanut Hitlerjugendissa tarkka-ammuntakoulutusta runsaasti ja koulutettuja tarkka-ampujia löytyi myös reilusti divisioonasta. Tämä aiheutti briteille ja kanadalaisille joukoille runsaasti tappioita, kun he

yrittivät päästä Caeniin. Caen oli maastonkin puolesta loistava paikka, jossa tarkka-ampujat hallitsivat maastoa yhdessä tykistön-tulenjohtajien kanssa.

Muuan Gefraiter Kurt Spengler suojaasi sitkeästi laajaa miinakenttää tarkalla tulellaan kaataen huomattavan määrän brittejä, kunnes viimein sai niskaansa rajun tykistökeskityksen kohtalokain seurauksin.

Toinen tapaus oli saman divisioonan panssaripioneeri pataljoonan SS-pioneeri Pelzmann, joka kävi etulinjaan hyvin naamioituun asemaansa puun alle, jonka eteen hän laittoi panssarivaunun teräslevyä suojaksi. Tästä asemasta hän ampui 30 brittiä hen-

giltä, kunnes panoksien loputtua hän tuli esiin asemastaan ja löi kiväärinsä puuta vasten risaksi. Nyt hän huusi englantilaisille, jotka olivat ihan lähellä: "Minulla ei ole enää yhtään panosta jäljellä, jotta voisin viimeistellä teidät, nyt te voitte ampua minut!"

Punatukkainen britti astui eteen tarttuen Pelzmannia kädestä ja painaen revolverin hänen päähänsä. Britti ampui saksalaisen niille sijoilleen useiden saksalaisten sotavankien silmien edessä.

Erään tarkka-ampujan ampupaikka Normandiassa oli puussa.

Brittisotilas nimeltään Percy Lewis todisti sodan julmuuksista kertomalla erään saksalaisen tarkka-ampujan teloituksesta, kun hänet oli saatu sotavangiksi. Muuan brittisotilas ampui saksalaisen sotavangin kostoksi, kun hänen veljensä oli kaatunut tarkka-ampujan luodista edellisenä päivänä.

Edellä mainitut tapahtumat vuotivat myös saksalaisten keskuuteen, jolloin tarkka-ampujat alkoivat taistella entistä fanaattisemmin.

Tarkka-ampujista tuli nopeasti suurin ärtymyksen kohde Normandiassa maihinnousun alettua. Alueita vallatessa joutuivat liittoutuneet huolella

Tähystäjä kertoo mihin laukaus meni.

tarkistamaan alueen, ettei sinne jäänyt ketään väijymään, joten tämäkin hidasti etenemistä yleensä päivällä. Sotilaat oppivat nopeasti miten välttyä turhilta riskeiltä, joten upseereita ei tervehditty eikä kohdeltu arvon mukaan, mikä olisi paljastanut upseerin mahdolliselle tarkka-ampujalle. Kaikki liikkuminen muuttui kumaraiseksi ja epämiellyttävän kireä ilmapiiri valtasi sotilaiden olemisen, kun heidän oli oltava jatkuvasti varuillaan. Muuan amerikkalainen upseeri kiteytti tunnelmaa Normandiassa sanoen, että ennen oli vain etulinjan sotilaalla tietoisuus tarkka-ampujien olemassaolosta, mutta nyt pelko on levinnyt koko yksikköön aina esikuntia myöden.

Normandiassa maasto suosi tarkka-ammuntaa erityisesti pensaiden ja tiheän kasvuston ansiosta, jolloin laukauksen paikallistaminen vaikeutui huomattavasti. Samalla maasto suosi myös vähemmän kokenutta ampujaa, koska ampumaetäisyys jäi alle 300-400 metrin, jolta etäisyydeltä ohiampumina oli epätodennäköistä koulutetulle ampujalle.

Huomaa naamiohuntu kasvoilla.

Muuan vangiksi jäänyt tarkka-ampuja kertoi briteille kuulustelussa kysyttäessä, että miten he osaavat ampua upseereita, vaikka he kantavat kivääriä, ei ole arvomerkkejä ja univormu on samanlainen, kuin perussotilaalla. Asia oli helppo ampua vain kaikki, joilla oli viikset. Heille oli opetettu, että viikset olivat sallittuja vain vanhoille aliupseereille ja upseereille.

Koulutus

Vuonna 1944 oli käännekohta tarkka-ampuja koulutuksessa Saksassa. Tuli julkaisuun uusi koulutus elokuva Die unsichtbare Waffe "näkyvätön ase", jossa esiteltiin uudet doktriinit. Nyt oli huomioitu aikaisemmat kokemukset ja valinnat koulutukseen tehtiin nyt huolella. Samoin tarkennettiin, että tarkka-ampujat toimivat tästä eteenpäin pareina. Maastokuvio univormu oli normaali, joskin oli saatavilla kasvojen eteen suojanaamiota. Seuraavaksi vaadittiin hyvin valikoituja ja hyvistä osista koottuja tarkka-ampujakivääreitä. Itse Reichsführer Heinrich Himmler oli kiinnostunut aiheesta, joten hän puuttui tarkka-ampuja asiaan ponnekkaasti ja vaati tehokkaampaa laajaa koulutusta.

Tarkka-ampujalle laadittiin kymmenen käskyä.

1. Taistele fanaattisesti
2. Ammu kylmänrauhallisesti, sillä nopealaukaus ei johda mihinkään. Keskity osumaan,
3. Tärkein vastustajasi on vihollisen tarkka-ampuja. Joten tuhoa se.
4. Ammu vain yksi laukaus asemastasi, mikäli asemasi ei ole paljastunut.
5. Kenttälapio pidentää elämäsi.
6. Opettele arvioimaan etäisyys.
7. Sinun on tultava mestariksi naamioitumisessa ja maaston käytössä.
8. Harjoittele säännöllisesti aina ollessasi selustassa ja kotimaassa ampumistaitoasi.
9. Älä koskaan jätä kiikarikivääriäsi ulottuviltasi.
10. Selviytyminen on kymmenen kertaa naamioitumista ja keran ampumista.

Koulutettuja tarkka-ampujia oli monen tasoisia, mutta parhaiten koulutettu toimi yleensä pataljoonatasolla. Heikommin koulutetut tai ei juurikaan koulutetut toimivat joukkueatasolla.

Eräs tapaus Normandiassa. Saksalaisen komppanian alueelle oli tullut hyvin keskitettyä tykistötulta jo pidempään. Tiedettiin tulenjohtajan olevan silloin jossain etumaastossa, mutta piiloutuneena, joten tarkka-ampuja laitettiin asialle. Hyvin naamioituneena tarkka-ampuja tähysti ei kenenkään maalla neljättä tuntia, kunnes huomasi yhtäkkiä pienen palasen valkoista paperia tuhotun tankin edessä, joka oli myös linjojen välissä. Paperia ei ollut aiemmin, joten todennäköistä oli, että tulenjohto voisi olla tuhotussa vaunussa. Pyyntö komppanianpäällikölle, jotta pst-tykki ampuisi tuhatta vaunua. Pst-tykki tuotiin eteen ja hyvin tähdätty ammus osui vaunun romuun. Vaunusta ponkaisi liikkeelle kaksi brittisotilasta, jonka selkään tarkka-ampuja osui vaivattomasti 200 metrin matkalta. Toinen britti säntäsi kovaan juoksuun, mutta pysähtyi kohtalokkaasti epäröimään hetkeksi havaittuaan toverinsa kohtalon, jolloin kuolettava luoti osui hänen päähänsä.

2. maailmansodassa laskettiin kulutetun siinä 25 000 laukausta per kaatunut sotilas. Tarkka-ampuja kulutti 1,3 laukausta tappoa kohden. Liittoutuneet olivat saksalaisista tarkka-ampujista suuressi huolestuneita ja aiheesta.

Saksalaiset tarkka-ampujat levittäytyivät pitkin Normandiaa ja liittoutuneiden työntyessä eteenpäin jäi jälkeen runsaasti tarkka-ampujia, jotka saivat ammuttua selustassa vähemmän varuillaan olevia upseereita yms. Etenkin maaston ollessa täynnä pensaita ja puskia oli tarkka-ampujilla onnenpäivät, sillä heillä oli täydellinen suoja vihollistähystystä ja ilmatiedustelua vastaan.

Aset ja varusteet

Mauser 98k tunnettiin hyvästä tarkkuudestaan, tästä syystä sitä käytettiin myös kiikaritähntämellä varustettuna tarkka-ammunnassa. Kivääreissä oli käytössä useita eri tähtäinmalleja, mm.

- 1.5 x Zielfernrohr 41 eli ZF 41
- 4 x Ajack
- 4 x ZF4
- 4 x Hensoldt Dural-Dialytan

Kiikaritähntäinten kiinnitysjalustoja oli useita eri malleja. Kokenut tarkka-ampuja pystyi kiikaritähntäimen avulla ampumaan jopa 800 metrin päähän tappavasti, yli 1 000 metrinkin osumat olivat mahdollisia.

Mauser 98k 4x Ajack

Mauser 98k 4 x Dialytan

G43 puoliautomaattikivääri, jota ei huippu tarkka-ampujat luonnollisestikaan käyttäneet.

Tarkka-ampujien hihamerkki